

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

Преформовані фізичні чинники

підготовки бакалавра

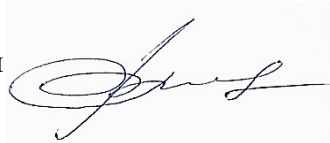
Силабус освітнього компонента «Претформовані фізичні чинники» підготовки бакалавра

Розробники: Андрійчук О.Я., завідувач кафедри – професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор;

Порчук Г. В., лікар фізичної та реабілітаційної медицини, завідувачка фізіотерапевтичним відділенням КП «Волинська обласна клінічна лікарня» Волинської обласної ради

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Грейда Н.Б.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 6 від 21 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

Андрійчук О. Я.

© Андрійчук О.Я.,
Порчук Г. В., 2026 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення,	Вибірковий
Кількість годин/кредитів <u>150 / 5</u>	17 Терапія та реабілітація,	Рік навчання <u>2</u>
	17.02 Ерготерапія	Семестр <u>3</u> -ий
ІНДЗ: €	Ерготерапія	Лекції <u>10</u> год.
	Бакалавр	Практичні <u>20</u> год.
		Самостійна робота <u>110</u> год.
		Консультації <u>10</u> год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладачів

Лекції

ППП - Андрійчук Ольга Ярославівна

Науковий ступінь - доктор наук з фізичного виховання та спорту, Вчене звання - професор

Посада – завідувач кафедри – професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Контактна інформація - електронна адреса – andrijchuk.olga@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на сайті Університету: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

Практичні заняття

ППП – Порчук Галина Володимирівна

Посада – старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії, лікар фізичної та реабілітаційної медицини, завідувачка фізіотерапевтичним відділенням КП «Волинська обласна клінічна лікарня» Волинської обласної ради

Дні занять розміщено на сайті Університету: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Преформовані фізичні чинники» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня.

Освітній компонент «Преформовані фізичні чинники» розглядає механізми фізіологічної та лікувальної дії фізичних чинників на здоровий і хворий організм та способи їх застосування в комплексній програмі реабілітації.

Застосування преформованих фізичних чинників потребує спеціальних знань, правил охорони праці, техніки безпеки під час проведення фізіотерапевтичних втручань.

Численні й різноманітні преформовані фізичні чинники об'єднано в групи за характерними видами і формами енергії, розглядаються питання щодо показів та протипоказів до їх застосування.

Основою формування знань, умінь і навичок в освітньому компоненті «Преформовані фізичні чинники» є лекції, практичні (лабораторні) заняття, індивідуальні консультації, а також самостійна робота.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета - формування загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до застосування преформованих фізичних чинників у сфері фізичної терапії та ерготерапії на засадах Evidence-based practice.

Завдання:

- вивчення особливостей фізіологічно та лікувальної дії преформованих фізичних чинників на організм;
- поглиблення знань про проведення реабілітаційних заходів у пацієнтів з різною патологією;
- набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо особливостей проведення фізіотерапевтичних процедур, дотримуючись відповідних умов експлуатації та техніки безпеки

3. Soft skills.

Зміст soft skills	Методи навчання
Критичне мислення	Робота в малих групах
Креативність	Моделювання ситуацій
Уміння приймати рішення	Симуляція – імітація реальних клінічних ситуацій або процедур
Когнітивна гнучкість	Створення проблемних ситуацій
Уміння працювати в команді	Дебати
Тайм менеджмент	Виконання індивідуальних завдань
Комунікабельність	Дискусія
Стресостійкість	Практичні кейси
Самоменеджмент	Виконання індивідуальних завдань
Емоційний інтелект та управління емоціями	Творчі вправи

4. Структура освітнього компонента

Назви тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Основи та принципи застосування преформованих фізичних чинників в практичній медицині	16	2	2	10	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 2. Застосування методик постійного та імпульсного електричного струму	18	2	4	10	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 3. Застосування електричного, електромагнітного полей та електромагнітних коливань.	18	2	4	10	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 4. Світлолікування. Теплолікування	18	2	4	10	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
Тема 5. Бальнеотерапія та гідротерапія	18	2	4	10	2	Т, УО, ВПЗ, РМГ/5
ІНДЗ	62		2	60		5
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	200

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, тощо. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та підсумковому контролі.

1. Електростимуляція м’язів види, техніка та методики, показання, протипоказання.
2. Магнітотерапія — постійне та змінне магнітне поле: методика процедур, показання, протипоказання.
3. Лікування ультразвуком — механізм дії, дозування, техніка, методика процедур, показання, протипоказання.
4. Аерозольотерапія — аерозолі та електроаерозолі, аеройонотерапія.
5. Лазеротерапія — застосування лазерного випромінювання при різних захворюваннях, техніка безпеки.
6. Пневмопресотерапія, пневмомасаж, Баротерапія гіпербарична і гіпобарична
7. Комібноване застосування преформованих фізичних чинників
8. Сумісні та несумісні фізіотерапевтичні процедури
9. Електротравма. Невідкладна допомога
10. Фізіопрфілактика, її види, значення для загартовування та оздоровлення населення.
11. Санаторно-курортне лікування, курорти України.
12. Кліматотерапія — види, діючі чинники.

Індивідуальна робота здобувачів освіти включає виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ). Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується на основі знань, умінь та навичок, одержаних під час практичних занять, консультацій, самостійної роботи, використовуючи сучасні навчальні, науково-методичні напрацювання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення вибіркового освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватись правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на [платформі](#) дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4-бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Оцінювання здійснюється згідно [Положення](#) про електронний журнал.

У разі переходу на дистанційне навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки](#), які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з [Положенням](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти, забезпечується відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 200 балів).

У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 120 бали, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Фармація», «Стоматологія», «Терапія та реабілітація» Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Мета, предмет і завдання фізіотерапії. Сучасний етап розвитку фізіотерапії.
2. Загальна характеристика преформованих фізичних чинників, їх класифікація. Механізми лікувальної дії фізичних чинників.
3. Принципи фізіотерапії, рефлекторний механізм дії фізичних факторів.
4. Механізми лікувальної дії преформованих фізичних чинників, методи дозування та реакції на процедури, покази та протипокази до призначення.
5. Специфічна і неспецифічна дія преформованих фізичних чинників.
6. Організаційні основи використання преформованих фізичних чинників, складові елементи процедур, алгоритм проведення процедур, техніка безпеки.
7. Види струмів, які застосовуються для електролікування.
8. Вид струму, що їх використовують для електрофорезу й гальванізації.
9. Апарати для гальванізації, вимоги до гідрофільних прокладок і електродів для гальванізації.
10. Методики проведення гальванізації та електрофорезу.
11. Ускладнення, що виникають під час гальванізації та електрофорезу, причини ускладнень, допомога.
12. Показання і протипоказання до гальванізації і електрофорезу.
13. Методика проведення електросну. Фізіологічна дія його на організм. Показання і протипоказання до електросну.
14. Електродіагностика та електростимуляція. Апарати для електростимуляції. Методика проведення електростимуляції, показання, протипоказання.
15. Діадинамічні струми, характеристика струмів та їх модуляцій. Показання і протипоказання до проведення ДД-терапії.
16. Апарати для ампліпульстерапії. Методики проведення ампліпульстерапії, дозування.
17. Механізм дії струмів д'Арсонваля. Апарати для дарсонвалізації, особливості будови електродів для дарсонвалізації. Методика проведення,
18. Показання і протипоказання до проведення дарсонвалізації.
19. Магнітотерапія. Механізм терапевтичної дії, покази і протипокази. Принципи дозування, апаратура, техніка проведення процедур. Техніка безпеки
20. Фізіологічна і лікувальна дія УВЧ-терапії. Особливості проведення УВЧ- терапії. Показання і протипоказання до проведення УВЧ.
21. Методики проведення мікрохвильової терапії, дозування. Показання і протипоказання до мікрохвильової терапії.
22. Фізична характеристика ультразвуку, механізм терапевтичної дії. Методики проведення ультразвукової терапії, дозування. Показання і протипоказання для проведення ультразвукової терапії.
23. Пневмопресотерапія, пневмомасаж, Баротерапія гіпербарична і гіпобарична терапія
24. Інгаляційна терапія. Аерозольтерапія, лікарські суміші, що застосовуються для інгаляцій.
25. Світлолікування. Фізична характеристика факторів впливу. Механізм дії, покази і протипоказання. Принципи дозування, апаратура, техніка проведення процедур.
26. Водолікування. Фізична характеристика факторів впливу. Механізм дії, покази і протипоказання до використання ванн, душів.
27. Пелюїдотерапія. Фізична характеристика факторів впливу. Механізм дії, покази і протипоказання, техніка проведення процедур.
28. Механізм дії парафіно- та озокеритолікування. Методики проведення процедур
29. Комбіноване застосування преформованих фізичних чинників
30. Електротравма. Невідкладна допомога

31. Кліматотерапія — види, діючі чинники.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Андрійчук О. Я. Преформовані фізичні чинники у фізичній терапії та ерготерапії: навчально-методичний посібник. Луцьк, 2022. 160 с.
2. Преформовані фізичні чинники: методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / уклад.: М. І. Майструк., О. Я. Андрійчук; А. А. Ребрина. Хмельницький: ХНУ. 2020. 76 с.
3. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В. М. Сокрута. Краматорськ: Каштан, 2019. 480с

Додаткова:

1. Андрійчук О. Я. Вивчення преформованих фізичних чинників у системі підготовки фізичних терапевтів. *Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії*: матеріали I Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю / під заг. ред. О.А. Шинкарук. К.: НУФВСУ, 2018. С.74- 75.
2. Андрійчук О. Я. Преформовані фізичні чинники в практичній діяльності фізичного терапевта, ерготерапевта. *Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення, ерготерапії, інклюзивної та спеціальної освіти* : матеріали IV наук.-практ. конф. / ред. В. В. Чижик. – Луцьк: ЛІРоЛ 2019. С. 12-13.
3. Бісмак О.В. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. / О.В. Бісмак, Н.Г. Мельнік. Х.: Вид-во Бровін О.В., 2010. 120 с.
4. Бовсуновська Ю. Р. Перспективи використання лазерного випромінювання у медицині [Електронний ресурс]. *Інноваційні пріоритети розвитку наукових знань* : матеріали наук.-практ. конф. Херсон, 2019. С. 81– 83. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/other/34march2019/34march2019.pdf#page=104>
5. Васильєва-Лінецька Л. Я. Роль і місце класичної фізіотерапії в національній фізичній і реабілітаційній медицині: Реалізація принципів доказової фізіотерапії на прикладі світлолікування [Електронний ресурс]. *Укр. журн. фіз. і реабілітац. медицини*. 2017. № 1. С. 32–38. Режим доступу: <http://www.uaomt.com/files/jorn1.pdf#page=31>
6. Владжиженко А. І. Магнітотерапія: здобутки та перспективи [Електронний ресурс]. *Інноваційні пріоритети розвитку наукових знань*: матеріали наук.-практ. конф. Херсон, 2019. С. 88–90. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/other/34march2019/34march2019.pdf#page=104>
7. До питання про історію розвитку гідротерапії [Електронний ресурс] / Ю. М. Панишко, В. І. Ковцун, Р. С. Козій, В. В. Тарасов. *Здоровий спосіб життя* : зб. наук. ст. Львів, 2007. Вип. 22. С. 37–40. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/20533>
8. Майстренко І. О. Фізичні фактори у відновлювальному лікуванні хворих з мультифокальним атеросклерозом : автореф. Дис канд. мед. наук : 14.01.33 / Майстренко І. О.

; Харків. мед. акад. післядиплом. освіти. Харків, 2019. 24 с.

9. Немцева М. О. Перспективи використання фізіотерапевтичних методів реабілітаційній медицині [Електронний ресурс]. *Інноваційні пріоритети розвитку наукових знань*: матеріали наук.-практ. конф. Херсон, 2019. С. 104–107. Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/other/34march2019/34march2019.pdf#page=104>

10. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. Вакуленко Л. О., Клапчук В. В., Вакуленко Д. В., Кутакова О. В.. Вінниця, Укрмедкнига, 2020. 372 с.

11. Ультразвукові фізіотерапевтичні апарати та пристрої [Електронний ресурс] : монографія / М. Ф. Терещенко, Г. С. Тимчик, М. В. Чухраєв, А. Ю. Кравченко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові данні (1 файл: 4,18 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 180 с. Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/25501>